

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
вистилкою 7 доларів, або 12
рублів; з вистилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з вистилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

»Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудни.
Редакція, а адміністрація експедиція «Руслана» при ул. Оссолинських ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише напередне застереженя.— Реклямації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслані» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні довесеня по 30 сот. від стрічки.

Русни-католики гуртуймо ся!

Хто бачно слівив за московско схизматичкою пропагандою в нашім народі, той певно прийшов до пересвідчення, що з сего боку віру католицку страшенно захитано в її принципіальних основах. Схизматичкі часописи розвинули таку завзяту акцію, що мимовільно викликають з грудий кожного вірного сина католицкої Церкви голос поважної остороги.

Від коли не стало пок. кардинала Сембратовича, від тоді зачали москвофільські схизматики що раз сміліше підносити свій «твердий лоб», пропагуючи з нечуваною загорілостю формальну схизму, а кульмінаційною точкою сего схизматичкого зухвальства була славна депутація москвичів у Екск. Митрополита Шенцицкого, де они явно виступили з загрозою схизми.

В тій схизматичкій пропаганді стали наймогутнішими а і найнебезпечнішими для католицкої віри москвофільські часописи, котрі з облудних і фарисейских перемінили ся в прямо агресивні схизматичкі і явно вивісили прапор православія. Вистане прочитати квінтесенцію москвофільської преси, вібрану в «Рускомъ календарѣ издания Русского Слова і Галичанина», щоби кождий міг ясно переконатися, якими змаганнями дишуть теперішні москвофільські часописи і їх приклонники.

Крім часописий зложили ся ще і інші чинники, що сильно загрозили віру католицку між нашим народом.

Першим таким чинником є наше положенє географічне, котре є

того роду, що лише граничні стовпи і Збруч відділяють нашу католицку область від схизматичкої.

Другим таким чинником є недостаєча просвіти в нашім народі а особливо недостаєча основного осьвідомленя католицкого — релігійного.

Колиж до сего додамо ще і подібність обряду, то переконаємо ся, що небезпека схизми опинила ся вже в стані найвисшого напруженя.

Що се справді так є і що се не є лишень фрази, се кождий легко зрозуміє, коли лише має на увазі ще і не критичність нашого селянина, котрий бачить лишень знішні і материяльні прояви а не вміє вникнути в саме ядро річи. Для такого селянина вистане вже одна баламутна агітація, щоби єго затуманити та коли не цілком відірвати від католицкої Церкви, то бодай в привязаню до неї сильно захитати. А що наш селянин має якесь, що так скажу, фанатичне довірє до „письма“ і що для него найбільшим доказом правди є, що „так стоїть надруковано“, тож ніхто не заперечить, що при таких обставинах небезпека для цілости віри і обичаїв¹⁾ в нашім народі є велика і дуже велика річ зною.

При такій небезпеді, щож иншого лишє ся нам, вірним синам св. католицкої Церкви, як не оборона, як не ужитє всіх способів проти сеї язви?

Перед нами стає альтернатива: або лявірувати і легковажити собі єю небезпеку, та в сеї спосіб запроторити нашу католицку Церкву до схизматичкої пітьми — або станути як один муж до оборони загроже-

ної св. віри і католицкої Церкви та зберечи для Христа міліони душ.

Першої точки сеї альтернативи ніхто з нас не прийме, хиба той, що є замотелічений схизматичким раєм і московскими рублями. Отже лишє ся нам до вибору друга точка яко єдина і послідна.

Однак до переведеня сеї оборонної акції є безусловно потрібна організація і то організація жива, оживлена духом Христовим, огріта любовю до католицкої Церкви та до нашого народу. А знов до сего треба доконче, щоби ми вже раз виплили на чисту воду під ясним прапором католицизму. Ми повинні вже раз зірвати з цілою москвофільською фракцією, котра своїм поведєнем змагає до православя, підпомагає, боронить і ширить схизматичкі часописи, книжки і образи, вціплює в нарід погорду до католицкої Церкви, до єї обрядів²⁾, до богослужєнь³⁾, до єї Святых⁴⁾, до єї верховного Пастиря, до єї релігійних практик⁵⁾, до єї єрархії⁶⁾, до єї духовенства⁷⁾. З такою фракцією ми мусимо зірвати і то як з цілою фракцією взагалі так і з кождим єї членом. Чому? Бо вже то саме, що они явно ширять схизматичку печать, дає нам зовсім оправданий закид проти них, що они всі суть що найменше задрєси де паєgesi, а яко тако повинні бути вилучені з католицкої суспільности неначе цілковиті єретики, бо „dubius in fide, infidelis“.

В сїм згляді повинні ми кермувати ся кличем: „Нашъ ли єси, или отъ супостатовъ нашихъ?“ Єсли ти „отъ супостатовъ нашихъ“ а ми стаємо в обороні католицкої Церкви, то ти „супостать“ католицкої Церкви, а з таким ми не можемо мати нічого спільного.

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирюка.

(Дальше).

О. Летбі сидів біля мене тихий і мовчазливий, як звичайно. Выглядало так, неначе він нічо не знає про те незвичайне діло. Вкінци однак, коли я змовляв в него, що він є головним товчком, організатором, малярем і будівничим, одвітав спокійно:

— Знають чейже отець парох, що нашим обовязком є образованє народу, а тим більше, що сей нарід є до всего спосібний.

Я повірив.

На кінци довгої салі почув я шепіт; обертаю ся отже, щоби туди поглянути.

— Що се за панство? — питаю, побачивши, що довгий ряд людей зближаєть ся до нас.

— Панство, — одвітив о. сотрудник. — Сеж наші аматори.

Саме переходили біля нас чистенькі, гарні дівчатка в сатинових суконках і білих черевичках, з причесаним волосєм і пахучими китичками в руках.

— Сеж панянки палатні? — прошептав я.

— Деж там! — закликав о. Летбі. — Се

наша місцева шкільна дїтвора. Отсе Молія Лінон, донька ковала; Анна Льюган її батько продає риби о. парохови; Тося Невайн і Марта Кіннеді...

— А що се за одна та велика панна з причесаним по грецьки волосєм, мов дівчата з Фанагрї?

— Сеж Аліція Мойлен, старша учениця нашої школи!

— Неможливо! — закликав я.

Та на дальші уваги не було часу, бо отсе зближав ся лікар з гуртком хлопців, одітих в чорні сурдуги, випомадованих і виглажених старанно.

— Не говорив я отцю парохови, — сказав, минаючи мое крісло, що зробимо вам несподіванку?

В сїй хвили підійшов до мене хлопець, вистроений мов куколка і рукою, убраною в білу рукавичку, подав мені програму концерту.

— Від инших жадаємо за програму пенса, отця пароха се не буде нічого коштувати! — сказав, кланяючись.

— Дякую гарненько.

— Що се за один сей малий сальоновець? — питаю тихо о. сотрудника.

— Не знаєте його, отче парох?

— Перший раз його бачу.

— А минушої неділі скартали його о. парох, коли він давонив на молитви.

— Скартав єя малого голодранця, Кароля Делі.

— Се саме він!

— Гадав я, що о. Летбі сьміє ся з мене, рад отже був розреготатись, нараз почув я довокола псиканє.

Панна Кампіон сіла до фортепяну на підвиспеню і дала знак хорови і концерт розпочав ся.

Один за другим підходили до естради співаки трохи стревожені, кождий однак знаменито вивязував ся із своєї партії.

Глибокі думки насїли мій мозок. Здавало ся мені, що я не є старим парохом в Кільронаї, а молодим сотрудником, якому сьвіт представляє ся дуже рожево і кров плине скоренько а очи кидають блискавиці.

Легке дїткненє руки збудило мене із задуми. Навіть не оглянув ся я, що концерт скінчив ся і публіка підводить ся з місць.

— Як подобав ся концерт отцю парохови?

— Чи отець парох не є може з нас горді?

— Чи може йти з нами в порівнанє парохія Майдор?

Такі питання чути було довокола, коли підійшла до мене панна Кампіон.

— Надію ся, що отець парох є вдоволені з нашого першого виступу? — сказала скромно.

Щож міг я одвітити, як не се, що концерт був величавий, що сподію ся, що він не буде послідним і що я дуже вдячний за її труди.

Ледви відойшла, коли мене окружив рій молодих дівчат, розрадуваних незвичайно.

— Тепер наша черга, отче парох! Просимо

А що наше укр.-руске духовенство стоїть на католицькій основі, проте всі ті сьвященники повинні злучити ся в одну організацію рішучо католицьку з позитивним виключенням всякого москвофіла. Лишім москвофілів! Нехай они самі покажуть, чи ще они католиками, бож прецінь їх облудним заявам, котрі йдуть в ріст з їх поступованем, вірити не можна. Ми повинні згуртувати ся самі коло наших всіх трех Князів Церкви, повинні сконцентрувати всі наші нитки організаційні коло наших католицьких Єпархів та з залізною витревалостію і послідовностію дбати не лишень о те, „ne quid integritas fidei morumque detrimenti cariat“⁸⁾, але позитивно і з пожертвованем нашого життя подбати, щоби наш нарід в католицькім освідомленю та синівськім привязаню до Намісника Христового Папи римського in dies majora cariat incrementa.

Гуртуймо ся проте в організацію стислу, однодушну, але так ясно, так отверто і так рішучо і виразно католицьку, щоби як внутр єї так на вні пробивав ся лишень щирий і знаменний католицизм, щоби наші сьвященнічі доми, наші парохії, наші родини та наші товариства носили на собі все і всюди отверту ціху католицького духа.

(Конець буде).

¹⁾ Officium ac munus Льва XIII. з 25. січня 1897.

²⁾ Читана Служба Божа, виставлюване Найсв. Тайн, бічні престолы і т. п. (Кал. „Русского Слова“ 1910).

³⁾ Богосл. до Пресв. Серця Христового, майскі богосл. і т. п.

⁴⁾ Св. Йосафат і т. п. (ibidem).

⁵⁾ Часта св. сповідь, часте св. Причастие, вервица і т. п. (ibid).

⁶⁾ „Злопамятный измѣнникъ Сембратовичъ“ (ibid).

⁷⁾ „Попаки-радикалики, єзуїтники, базиляне“ (ibid. і всі москв. часописи).

⁸⁾ „Officium ac munus“.

Тарасове сьвято в Кранові.

(Конець).

Вітцем артистичних продукцій була гравісного п'яїста п. Василя Барвіньського в Праги, якого публика витала грімкими оплесками, дякуючи єму, що не жалувал труду, щоб звелити дозволити погуляти, нїм підемо домів.

— Що такі малі дівчата думають про танець? Ще чого? Сейчас заспівайте мені „Home sweet home“*) і гонїть в стебло.

— Позвольте нам, отче парох!

— Одніський тільки танець!

— За пів години скінчимо! — Кричали.

Нараз хтось крикнув.

— Позвольте, дідусю Даве!

Інші змішали ся й поглянули з переляком довкруги; перший раз відозвав ся хтось так свобідно до мене. Та якраз та просьба так щира і сердечна побідила.

Удаю, що не бачу хлопців, які заглядають нишком крізь скляні двері салі.

— Хлопці вже пішли домів?

— О, від коли вже! Вони за лївиви до гуляня!

— Будете гуляти без них?

— А певно!

— А не буде жадних вальсів і прочих танців неприличних?

— Розуміє ся!

— І підете спати коло півночі?

— Точно, дідусю!

— Нехай отже Господь мені вибачить, погуляйте собі, малі безбожники.

— Дякуємо отцю парохови, дякуємо! — верещали хором.

— Задуманий вернув я домів і прочу часті вночі не в силі був заснути.

(Дальше буде).

*) Популярна англійська набожна пісня. — Др. пер.

чати Шевченковий концерт в Кракові, та да-ти почути себе краківським землякам. Грав п. Барвіньський ноктурн Лисенка, етюд Шопена, Inquieto Новака і свої два твори. В тім ріжноманітнім репертуарі показав себе справжнім митцем, для котрого нема труднощій технічних, під якого руками інструмент стає якимсь живим, незвичайно вражливим, а послухним еством. Багато з присутних вперше могло зрозуміти красу Лисенкових фортепянових композицій, бо чужі артисти, сьвітлої слави, не грають їх, а не будучи справжнім і то великим артистом годі їх, як слід відіграти. В Inquieto Новака не знати було, чому більше дивувати ся, чи технічному опанованю незвичайно трудного твору, чи поражаючє живому передаваню гадок і намірів композитора, який, немов у драмі на сцені, показує нам душу, до якої закрадає ся тривога, запускає в нїї свої кіхті і починає безмілосерно знущати ся над своєю жертвою. Весь той процес тривоги обнятої душі, від першого прочуття, аж до безнадійного шамотаня, до безсилля, передав молодий п'яїст з такою салою і з таким жаром, що, як то кажуть, аж мороз йшов поза шкіру. Чудово грав також своє pastorale, де, мов на образі, мальованим звуками, бачило ся і вечір тихий, задумчивий і пісоньку вівчарську і гомін далеких дзвонів — одну хвилю щасливого забуття про прикру дійсність і одну мрію про те, щоб було красше. Одну з найтрудніших етюд Шопена відіграв п. Барвіньський так, що найлучші Шопеністи могли б єму поза видувати.

Довго, довго лували оплески очарованих слухачів, від котрих доручено знаменитому артистови також лавровий вінець у виді грецької ліри на спомин того вечера.

Між музичними продукціями віддеклямували п. Ничипорівна „Лелю“ Т. Шевченка, а п. Лесь Розлуцький поетові думки, повязані в той спосіб, що вийшла автобіографія поета. Обі деклямації, як новість концертна, зацікавили слухачів, та вдоволили навіть найвибагливіших знавців, бо передані були знаменито. П. Розлуцький як справжній драматичний артист, ілюстровал вірш грою лиця, передаючи і спомини молодости і смуток поета заточника і єго важку тривогу, що не прийшло ся на чужині загинути та малого сліду не покинути на нашій, не своїй землі. Поклін від дїтий зложила батькови Тарасови Таля Лепківна віддеклямувавши єго „Три шляхи“. З пісню „Ще не вмерла“ на устах, розійшли ся присутні домів, виносячи спомин гарного і зовсім удачного, сьвяточного вечера. Майже сотня душ потягла до готелю під „Рожу“, де відбув ся комерс. На комерсі перший промовив професор Чеховский, вказуючи на ті завдання, які дожидають кожного Українця, котрий не хоче бути патриотом на папері, та дякуючи виділови „Читальні Просьвіти“, що подбав о Тарасове сьвято.

Виділ розуміє ся не міг прийняти такої подяки. Сеж єго сьвятий обовязок. Натомість треба дякувати артистам і гостям, без яких поминки були би немислимі. Дякувано отже п. Барвіньському, п. Романовському, Куриласови й Розлуцькому та пп. Лойванюківній і Нечипорівній, бажаючи їм дальших щасливих успіхів для розвитку нашої культури і дальших подвигів на широкій дорозі слави. Гостям дякувал виділ на руки п. радника двора Ол. Барвіньського, який не жалуючи нї труду, нї дорогого часу загостив до краківської громади.

Відповідаючи на тоасти, пригадувал ц. радн. дв. Барвіньський ті часи, коли Українці тайком збирали ся на Тарасові поминки, а вказуючи на видимий поступ, який ми останніми часами зробили, заохочував до дальшої невтомної праці.

Говорили ще пп. Струхманьчук і Гаврилко, від молодежи, а п. Гербачевский від Литви, а закінчено комерс тоаством в честь українського єгнаня і на здоровля закордонних Українців — братів, котрих представником був на сьвяті п. В. Ліп. з Києва.

З. Г.

Др. Авг. Ерґер.

бл. п. Епископ в Ст. Галлен.

Клір а алкогольне питанє.

(Переложив з дозволу спадкоємців автора і накладні Гердера сьвящ. І. Плавюк.

(Дальше).

Але лікарські науки вже давно сумнівали ся що до такого погляду і вкінці єго рішучо заперечили. Розважмо лиш дві прикмети алкоголью, які єго сущно відріжняють від інших поживних середників. Всі справді поживні частини перетравлюють травні органи т. з. так їх роєкладають і змінюють, що они причиняють ся до приготования крови. Не так єсть з алкогольем. З виїмкою дуже незначної скількості не розкладає ся він в жолудку, а алкоголь входить в кров, не яко поживна часть, лишє яко чуже тіло з такими самими сьвійствами, які мав у склянці.

В звязи з сим стоїть друга ріжниця між поживними середниками а алкогольем. Чистий алкоголь т. з. без домішки води ділає смертно. Споживні середники (молоко) можете переховувати, доки хочете, они ніколи не змінять ся в отрую. Алкоголь яко такий ділає смертно і аж через розпущене зменшає ся єго погубне діланє.

Ще і третя замітка о захованю алкоголью в крови. Силою процесу палєня він там розкладає ся, а той розклад має подвійне діланє. Хвилєво спричиняє то палєне, теплоту, роздражненє, рід малої горячки і то в відношеню спожитої скількості. Много людей уважає то підохочене покріпленєм. Справдєшне діланє єсть як раз противне покріпленю, бо то палєне ослаблює кров і тканини. В міру спожитого алкоголью не сотки тисяч, а мільони кульочок крови тратять червону краску, а прибирають білу. Через палєне алкоголью відіймає ся певну скількість кисня, котрим кров відєсвіжує ся в легких. Алкоголь се як раз щось противного поживі. Він не кормить, не скріпляє, лишє підохочує, а се лиш прискорює зужитє сил. Звідси то походить, що новітні туристи, гімнастики, наколесники, як і сьвітові грецькі борці не уживають алкоголью. Оскільки знаю, то кождий (що довгий час здержував ся від алкоголью) стверджає, що він чує ся здоровійший, лєкше працює, смачнійше спить, єсть жвавіший і веселійший, взагалі є того переконаня, що позбув ся дуже прикрого гостя.

Не буде злишним покликати ся ще на кілька наукових поваг. Др. А. Фік, професор фізіології в Вірцбургу так коротко висловлює ся в сій справі: „Не улягає найменшому сумнівови, що кожда, навіть найменша доза алкоголью зменшає робучі сили. То все є обман, що впевняють про скріпяюче діланє алкогольних напиктів. Славна чарка для бідного чоловіка під час праці єсть зовсім без сумніву шкідлива. Кождий сотик, що єго видає робітник на алкоголь, се не лишє змарнований гріш, але шкідливо ужитий.“

Інший професор фізіології др. Бунде в Базилї каже: „Кождий, що робив пробу, признаєть мені, що він був спосібнійший в кождій духовій праці, коли уникав палєних напиктів. Над сим питанєм нема що довго розводити ся. Алкоголь не лишє нам нічо не помагає, але й єсть переповню в усякій духовій і тілесній праці“. Подібно виражає ся і славний професор др. Бер з Берліна: „Алкоголь не єсть ніяким споживним середником в тім зміслі, щоби додавал витревалости в праці, міг піддержувати силу і здоровля, єго наслідки якраз противні, бо він нищить тіло, мармує здоровля. Алкоголь се лиший обманчивий середник для бідного чоловіка, а хто єго перед алкогольем остерегає, се правдивий приятель бідного чоловіка.“

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Заграниця.

В неділю розпочали ся у Франції вибори. З них можна буде пізнати, чи Франция поступила ще більше на лїво, або, чи тамошні като-

лики здобули собі краще становище. В цілій Франції панує з нагоди виборів дивний спокій, а причиною сего: розділ держави від Церкви. Оно звучить вправді дивно, але так є в дійсності, бо радикальні і соціалістичні бесідники не можуть тепер пописувати ся ворожими Церкві фразами. Крім сего радикали є в скрутнім положенню: Брія не хоче офіційально їх попірати, з другої сторони найшли ся они в середині між соціалістами, які в злуці з іншими сторонниками домагають ся рішучо, щоби при виборах була захвана пропорціональність між католиками і прогресивними, що борють ся о свободу шкіл і релігійних переконань. Радикали потерпають о власну шкіру, а особливо при тіснійших виборах, при яких будуть мали радикали на против себе компроміси різних противників.

Колиб в рішачій хвилі панувала серед католиків єдність, то они готові здобути поважні успіхи. Президент католицької республіканської „Action liberale“, Гусо, який кандидує в департаменті Нор, домагає ся в своїй програмі порозуміння з св. Престолом що до законної організації Церкви в Франції, свободи стоваришень, якої відмовлено несправедливо чинам, свободи сумління для всіх, повної свободи в научанню, пропорціонального виборчого права і адміністративних та суспільних реформ. Одначе злука з прогресивними ледво чи зможе помочи дуже католикам, а їх програма, хоч є найбільше чиста і поступова, не всюди буде однакова з огляду на різні виборчі компроміси.

Просимо відховити передплату.

Новинки

— Календар. В середу: руско-кат.: Мартина папи; римо-кат.: Анастазія. — В четвер: руско-кат.: Арістарха; римо-кат.: Віталія.

— „Вакаційні Оселі“ у Львові в р. 1909. Діставмо до поміщення отсей звіт: В сім році відбули ся п'ять загальні збори сего добродійного Товариства і закнчево пятий рік діяльності. Загальні збори відбули ся як звичайно в місяці грудня. Зійшов ся невеликий гурток людей, переважно пані і члени виділу Тов-а, було всего кільканайцять осіб, з чого видно, що інтелігенція наша не конче займає ся розвитком гуманних інституцій і товариств. Збори відкрила предсідателька Тов-а пані О. Бачинська і подала звіт з діяльності Тов-а за мнувшій рік. Оселянок іздило в минувшім році всего 36 а то з сеї причини, що двір в Милованю не був на час ферій як слід приладжений і відновлений. В минувшім році набуло товариство „Просьвіта“ двір в Милованю і зобов'язало ся давати що року приміщенє для оселі в часі вакацій. Нагляд над оселею в Милованю мали учительки: Софія Демчанинівна і Вікторія Муляківна. Заряд домашній вели, як щорічно, Сестри Служебницї. Пересічне удержанє одної оселянки враз з коштами подорожжя і адміністративними вносить 32:50 К, а сам харч 19 К. Кошти удержаня сегорічної оселі вивіс 1.300 К. Видатки сї покрито з жертв, які зложили наші товариства і добродії. Членів числить Тов-о дуже мало, бо від них вплинуло всего 60 К.

Товариство мало приходу 2.632:19 К, з попередного року остало 1.043:98 К, разом 3.676:17 К. На се зложили ся жертви товариств 191:94 К і добродіїв 383:82 К, підмога сойму за два роки 400 К і „Двістра“ 300 К, дохід з забав 412:85 К, місто равту зібрано 154:25 К, складки добродіїв в львівських церквах 96:21 К, оплати оселянок 208 К, відсотки 431:12 К, вкладки членів 60 К. Разом 2.632:19 К. Розхід: адміністратція 164:06 К, удержанє оселянок 1:145:24 К, до фонду основного після статута 500 К. Остає на 1910 рік 1.866:87 К.

З огляду на се, що дохід в сім році був більший як звичайно, ухвалено 1.000 К відложити до фонду основного. Фонд основний збільшив ся в сім році знова о квоту 9.000 К, які жертвував Єго Екцеленція Митрополит гр. Андрей Шенітський. На зборах ухвалено висказати всім руским Товариствам і добродіям як найширшу подяку за ласкаві підмоги і жертви. Крім сих добродіїв, мало Тов-о і таких добродіїв, що забрали кілька дівчат до своїх домів а іменно др. Комош в Перемишлі, одного хлопця-сироту, ученика рускої гімназії; 2) О. Геврич з Хлбичина, дві дівчинки; 3) п. Бурачинські з Бергомету, дві дівчинки; 4) п. Попелі в Комарниках, дві дівчинки; 5) п. Струсевич в Судовій Вишні, одну дівчанку. Ухвалено вислати сим добродіям письменну подяку від Товариства. Ухвалено також висказати подяку доколичним

священникам і місцевим селянам, які жертвували для оселянок безплатно фірми і привозили ярину а іменно: 1) О. Ю. Дуткевичови з Дубна, 2) О. Вергановському з Більшаниці, 3) о. Анастазієвському з Побережа, 4) о. Янкевичеви з Ганусовець, та селянам: Юркови Мацюкови і Дмитрови Гресякови з Милованя. Висказано подяку також лікарям п. д-рови Миронови Вахнянинови зі Львова і д-рови Яновичови зі Станіславова, які безкорисно трудили ся для оселі. Найбільше заслужив ся для оселі місцевий парох о. Бачинський, який щорічно опікує ся оселею і значну скількість харчу для дівчат достарчає зі своєї хати зовсім безкорисно, та дбає про всілякі вигоди для дівчат. Позаяк від основаня оселі п. Ольга Бачинська головно займає ся оселею і дбає про єї розвиток збори висказали їй повне признанє і щиро подяку за єї труди. Вкінці порішено, щоби виділ вибрав делегацию, яка має зложити Єго Екцеленції Митрополитови подяку за княжий дар і вселаскавійшу пам'ять про оселю. Бо крім жертви в квоті 9.000 К, залевнив Екц. актом нотаріальним приміщенє для оселі в Милованю по вічні часи. По уділеню уступаючому виділові абсолюторії вибрано новий виділ до якого увійшли: голова п. Ольга Бачинська, заступник о. Т. Лежогубський секретар о. Липиняк, касиєр п. В. Адриянович, виділові, пані: О. Лучаківська, В. Літинська, С. Левицка, М. Федакова, заступники: О. Бережняцка, О. Вахнянінівна, С. Герусінський; комісія контрольна: А. Алиськевич, Г. Гоповський, О. Георгієва. Збори висказали бажаня і надію, що Товариство в недовзі приступить також до основаня оселі для хлопців. С. Герусінський секретар.

— Руске віче у Львові, яке відбуло ся в неділю вечером в салі „Нар. Дому“, було єдним з найчисленніших руских віч у Львові. Віче отворив голова політичної організації львівських Русинів, др. Озаркевич. На єго внесенє вибрано провідником віча радника Ів. Кивелюка, а заступниками властителя реальности Йосафата Пендюка і д-ра Володимира Бачинського, а секретарями пп. Олександра Пісецького і Нестора Пшепюрского. Перший реферат. про наше політичне положенє, виголосив др. Кость Левицький. Бесідник представив становиско руского представництва в соймі і єго змаганя і обговорив збори руских послів з дня 2. лютого. Потім, пос. др. Колесса виголосив реферат в справі укр. руского університету у Львові. По рефераті віче прийняло на внесенє д-ра В. Охримовича отсей резолюції: Русини міста Львова, зібрані на вічу 24. цвітня 1910. р. 1) протестують проти признаня львівському університетови виключно польского характеру, та стоять рішучо за удержанєм утравктивного характеру львівского університету доти, доки у Львові не буде утворений окремих українсько-русский університет; 2) домагають ся як найкоршого заснованя українсько-русского університету у Львові; 3) висказують українсько-русским парламентарним послам признанє за їх дотеперішні заходи в університетській справі, але рівночасно звизають тих послів, щоби зі збільшеною енергією, невсипучо та безупинно змагали до вибореня самостійного українсько-русского університету у Львові а покищо обороняли права українсько-рускої мови на теперішнім університеті.

З черги др. Евг. Озаркевич обговорював справи руского народного шкільництва у Львові і поставив резолюції що до піддержуваня загалом Русинів основаних приватних гімназій руских і материяльного пособлюваня змаганям при основаню прив. рускої школи нар. на городецьким передмістю у Львові, яка має вийти в житє з найближшим шкільним роком. По ухваленю сих резолюцій, промовляли: др. Дм. Левицький передовсім про виборчу реформу до львівської міської ради, др. Роман Секела в справі польонізації в школах, акад. Ф. Замора жалувал ся, що руска академічна молодіж не находить попертя загалу в борбі о укр. університет. На се дістав п. Замора відповідь від слідуєчого бесідника д-ра В. Бачинського, що п. Замора розминув ся з правдою, бо Нар. Комітет живо займає ся університетскою справою. П. Курцеба звизав до бойкотування польської шовіністичної праси, а до піддержуваня руских часописий. Вкінці п. Яр. Веселовский нап'ятував переслідуванє українства російским правительством і поставив отсей резолюції, ухвалені вічем однодушно: „Русини м. Львова пересилають своє співчутє закордонним братам, виставленим на нечувану сам волю теперішного чорносотенного режиму; заявляють свою погорду обрусителям, що своїми доносами і клеветами радб через нікчемні репресії здавити культурну і політичну еманципацию другого що до чисельности славянського народа, Українців; констатуючи з вірадою дотеперішні виступи великоруских поступових кругів в обороні української рівноправности, висловлюють надію, що поступові круги народів Росії зломлять Століпінський режим шибениць і репресій, та поможуть нашим добутти належні їм права“.

Віче закінчило ся о 9. год. в ночи відспіванєм патріотичних пісень, почім часть вічевиців зайшла під дім „Просьвіти, де а балькона

промовив один академик в справі укр. університету. Частина вічевиців хотіла відтак урядити демонстрацию під російским консульством, але поліція не допустила до сего.

— В рускім театрі, перебуваючим тепер в Чернівцях, заповіджено на нині (второк) гостинний виступ славної співачки парискої опери, п. Марії Боєр. П. Боєр буде співати по французки в опері „Фавст“.

— Комета Геллея. З Гайдельберга доносять, що оноді бачено там комету Геллея голим оком. Як звісно, комета показує ся тепер на східнім небосклові перед третою годиною рано ледви на кілька мінут.

— Смерть письменника-гумориста. Оноді помер в Новім Йорку звісний під псевдонімом Марка Твена письменник-гуморист Самуїл Лянґґорн Клеменс в 75. році житя. Був се незвичайний талант. За молоду був перевізником на ріці Міссісіпі, потім шукав щастя при копаню золота а потім зятягнув ся до днівникарства. Там виявив ся єго талант знаменитого гумориста. Твори єго були перекладані на всі мови. Наша часопись помістила також багато єго гумористичних оповідань.

Оповідки.

— Іменованя. Міністер судівництва іменував судиями авжультантів: Івана Нижанковского, Виктора Цебровского, Йос. Кравецкого, Як. Гоффена, Меч. Котковського і Евгена Коляджина в окрузі висш. суду кр. у Львові, а дальше: Володимира Сембратовича в Балигороді, Едм. Велдича в Гвіздці, Леоп. Шайну в Богородчанах, Йосифа Терлецкого в Журавні, Стеф. Залеского в Жидачеві, Ів. Коха в Копичинцях, д-ра Маргута в Белзі, Каз. Цеглецького в Підволочисках, Влад. Міндовича в Войнилові, Михайла Геника в Яблонові, Володимира Подлуского в Мостисках, Альфр. Яновского в Березові, Іл. Аймера в Новім Селі, Володимира Іванця в Борщеві, Ром. Міхального в Делятині, Ізид. Ратгавзера в Городенці, Олександра Колодія в Мельниці, Ізид. Худку в Заліцях і Ант. Брунна в Товмачі.

— Перенесеня. Міністер судівництва переніс судийв: Клима Гвоздецького з Городенки до Богородчан, др. В. Рубінського з Журавна до Бродів, Б. Шпанера зі Зборова до Львова, Ад. Штадіфера з Делятина до Коломиї, Романа Стаха Зубрицького з Мостик до Львова, Ж. Мьончиньского з Гвіздця до Судової Вишні, Володимира Левицького з Богородчан до Галича, Тад. Юркевича з Мельниці до Ярослава, Брон. Музику з Жидачева до Стрия, Евгена Мокрицького з Балигорода до Устрик, Константина Дуба з Судової Вишні до Дрогобича, Ізид. Фрухтера зі Зборова до Золочева, Івана Віханьского з Березова до Бродів, Івана Лучаківского з Нового Села до Зборова і Ант. Вавжинецького з Яблонова до Мостиск, надав судийви Іванови Дністрянському в Войнилові посаду судий в окрузі висш. суду кр. у Львові, а Жигмонтови Ерденбергові з округи висш. суду кр. місце судий в Зборові.

— Відзначенє. Директор дівочої школи виділової в Коломиї, Володимир Коріневич, дістав золотий хрест заслуги.

— Кадетска школа у Львові оголошує конкурс на принятє вихованків з речинцем до 15-ого серпня.

Посмертні оповістки.

— О. Еміль Солтикевич, парох-ювілат в Мижинці, перемискої єпархії, упокоїв ся дня 20. с. м. в 89. р. житя а 58. р. св'ященства. В. с. п.!

— Мирон Масляник, інженер при старостві в Жовкві, упокоїв ся в Городку ягяйл. в 25. році житя трагічною смертю, випавши з зел. поїзду В. с. п.!

Ескізи.

Надії Кибальчич.

(З житя на селі).

(Конець).

Марина була тоненька, надзвичайно делікатна й гарненька дівчина, чепурна мов лялька, з маленькими білими рученятами і важкою кошою. Обличчя її мало враз суму й туги та якоїсь втриманої й безнадійної жадоби, наче її кликало життя, а вона не могла йти за ним, бо її не пускало щось гилке, навісне.

— А що?... як?... Цікаво спитала Химка.

— Що? — і собі спитала, роздратовано Марина.

— Ходила до Крамаренка? — Химка мов упяла ся в Маринине обличчя блискучими очима.

— Ні.

— Чому?

— Не кликав.
 — А я чула, ніби то він погодився з жінкою...
 — Марина так і схопилась.
 — Ну-у!... — аж просичала вона, — сього не буде! Од мене не одкрутять ся! Ні, ні!
 — А щож ти зробиш?
 — А там уже побачить!
 — Чи він тобі й не бридкий?
 — Ох, який бридкий! Так индіб і задупила, як гадину! Ногами затоптала!...
 — Так за те багатий.
 — То-то ж і є! Маринин голос якось по дитячому впав і вона похилила голову.
 — А не боїшся, що, бува, буде дитина?..
 — Геть! Годі! Мені й так на світ не хочеться дивитись!

Химка нічого не сказала. Стала розглядати Марину і уявляти, як її милує старий, ситий Крамаренко, яке в його вилискувате обличчя, та товсті губи, наче шматок сирого м'яса, які вирячені очі й рідке волосся на тім'ї... Проти волі, Химчині уста склалися так, мов би вона бачила щось таке, що аж нудило від його і разом з тим було й цікаво дивитись.

— А мені батько й мати не дозволяють до тебе ходити... Се я нишком втекла... Спокійно сказала Химка, добре розуміючи, що картає по-другу.

— Та вжеж пак! — злісно відказала Марина. — аж полюбовниці, та ще й жонатого! Всі на мене скося поглядають... глузують... Крашеб не глузували, а дали гроший, то тоді мені не треба було ставати такою... мучитись так... А вони ще й самі мучать! Гидко мені!.. думають, мені радість із тією старою жабою?.. Ух!..

— А він тебе дуже цілує?..
 — Геть, не нагадуй!
 — Так можеб тобі було краще, колиб справді покинув?

Марина знову приникла й розбитим голо- сом відказала:

— А що тоді я робити му? Та менеж мати живцем зідать! Отсе не послає по мене Крамаренко, так уже й починають дорікати, що до роботи не годяща, а тільки дурно хліб їм... А й правда, що негодяща я до важкої роботи... Хіба я винна...

— Зовсім нема в тебе здоров'я. От хоч би подивитись на тебе — й на мене... Куди! Твоя мати знала, що робила, як наймала тебе до Крамаренка; знала, що він до дівчат ласий і що ти йому сподобався...

— Та вжеж і обридли мені мати! То того в його попроси, то сього! То борошна, то сахару, то гроший... Одно проси, проси, та не наста- чись ся! Тепер, бач, щоб їм що дня чай п'яти, та й з булкою. А мені за се он як доводить ся!..
 — І тобіж добре. Тепер і ти їси ласо і одя- гав він тебе добре...

— А мені що з сього? Адже мені між лю- ди хоч і не показуй ся! Хай вишні дивлять ся, чи що?!

— Чсму тебе мати не віддала до кращого та до молодшого?

— Бо не було.
 — А в Сіленке до контролера? Той все та- ки молодший, та й в лиця не такий же по- ганий.

— Там уже є.
 — Химка вмовкла; згодом сказала:
 — А до мене вчитель залицяється ся.
 — Учителю? А ти що? — Марина заздрі- стно глянула на товаришку.

— Ну, а я що?... Нічого! Нехай залицяється ся!.. Та, правду сказавши, він і залицять ся не вмів, а так видно, що я йому до вподоби. Бала- кати з дівчатами не вмів, не то що вже там жартувати... Знавш і за руку мене не насміє взяти!.. Колись дав книжки читати... На чорта вони мені? Я їх і не читала, а так вони собі ва- ляли ся в нас, поки батько не взяв та не від- несли. Боялись, щоб часом як небудь не зама- зали ся. Невеликаб і шкода була! Хоч би палі- турки добрі, а то самий папірчик. Якись пога- ненькі книжки.

— А щож то вчитель дума? Чи він нав- спражки?..

— Сватати, мабуть, дума. Він же зна, що я не яка небудь... Я не така! — з пихою вимо- вила Химка, не зважаючи на Марину.

— Тобі можна пишатись!.. Добре багатим! — кризь зуби зауважила Марина, але Химка на- че не чула і казала далі:

— Нехай свата, так піду. Не хочу бути за простим, а за паничем. Колиж за вчителя не піду, то знайду иншого, а таки буду за паном. Просте жите мені не до вподоби: все робя та халяпнуї, а в пана — яке халяпноване? Тільки наливай чай та прибирай ся! — А додала без- соромно непутящим тоном: — той учитель па- рубок не поганий, здоровий. Не те, що твій дід Крамаренко.

Марина сидла пригнічена заздрощами й безсилям. В сю мить вона ненавиділа Химку за те, що та богата і що через се може не корити ся огидним пестошам Крамаренковим і може од- дружити ся з молодим хорошим парубком.

Рипнула хвіртка і хтось увійшов у двір. З хати вийшла Маринина мати. Той, хто прийшов побалакав з нею і назабаром пішов геть.

— Мариню! Или лиш сюди! — гукнула ма- ти. Марина підвелась і рушила до матері.

— Ось тобі Крамаренко пише листа. Гнат каже, що він не був дома, їздив по крам.

Марина взяла записку і, придивляючись у півтемряві, прочитала її. Крамаренко кликав на стріваня в гай.

Марину аж занудило.

— А що він тобі пише? — Цікаво спитала мати. Очи в неї стали запопадливо блищати, наче вона думала про віщось ласе, а на устах явила ся сьмішка, трохи що не підслівна.

— Пише, щоб вийшла.

— От і добре! Слава Богу! А то я вже боялась, щоб яка инша не підлізла. Так ти, Ма- ринко, попрохай у його крупчастого борошенця та сахару... та шматок сала!..

— Та буде вже на сей раз! — одрізала Марина: — продали дочку, та й радієте, що мо- жете ласувати!

— А що мені з тобою, дохляко, було ро- бити? — люто крикнула мати: — тиж до робо- ти не годяща! У мене вас три, — як я одна всіх годуватиму?! Батенько навів вас, та й вмер, покинувши мене саму бідувати з вами! Все жи- ття робила як проклята! Думаєш, солодкий той чесний заробіток? Дурна я була з молоду, те- пер на старість каю ся! Сама голодувала, дитий морила, чорт його зна чого! Тепер розумнішою стала. Чесними можна бути тільки багатим, а не вам злидням. А тиб що робила? Може заміж думала? Так бідному треба робити, а багато- му багатства, а ти дохла й старчиця!

Марина повернулася і пішла в садок. У ду- ші в неї кипів гнів проти матері й проти тих, кому не треба продавати ся.

— А що там таке? — спитала Химка, ко- ли Марина наблизилась до неї.

— „Що“! „що“! — Од Крамаренка!..

Химка весело зареготалась і їй стало вті- шно та любо, що їй не треба йти до старого та бридкого, а можна піти до молодого та гарного.

— А щоб тобі світла не діджати, як тобі сьмішно з мене! — подумала Марина.

— Треба мені йти, а то ще наші довіда- ють ся, де я. Бувай здорова!

Химка пішла геть, швидкою, певною ходою і коли проходила під низьким вишневим віттям, то нахилила свій стан, що був гнучкий, як мо- лода билинка; і у всіх її руках були — моло- дість, здоров'я, сила та певність.

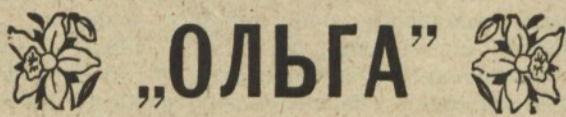
Телеграми

з дня 26. цвітня.

Солунь. З горішньої Альбанії наспіли сумні вiсти. Арнави в силі 35.000 людей загрозили турецьким військам. Коло Прістини виявзала ся битва Арнавів з Турками. В загрожені сторони виславо нові війська.

Відень. В 5 ох округах Відня відбули ся вчора вибори до міської ради. Всюди перейшли християнські суспільники, а між ними міністер торгівлі др. Вайскірхнер.

22 комнат у віллі

комплетно і гарно умебльованих враз з по- стелию для П. Т. недужих до винайму в кліматичній місцевості **ТРУСКАВЦИ** враз з цілим утриманем по як найприступній- ших цінах. З замовленнями треба зголошу- вати ся до Дирекції **Народної Гостинниці** у Львові ул. Костюшка ч. 1. — — — 135 (7—25)

ФОРТЕП'ЯНИ прегарні, неперероблювані, з першорядних фабрик у великім виборі в різних цінах, **НОВІ П'ЯНІНА** лайдешевше поручає **ГАНАК**, Львів, ул. Личаківска 4. Можлива заміна. (4—10)

Mit einem Griff erhältst Du aus Herders Konversations-Lexikon zuverlässige Auskunft über alles, was Dir in Natur und Geistesleben begegnet.

Ein Konversationslexikon ist heute in jedem Hause unentbehrlich. Am neuen „Herder“ (8 Bände, K. 120.—) wird von der gesammten Kritik die Vollständigkeit, Klarheit, Sachlichkeit und glänzende Ausstattung gerühmt. Der billige Preis, der zudem in bequemen Teilzahlungen von K. 4.— an monatlich entrichtet werden kann, ermöglicht auch dem Mann mit kleiner Börse die Anschaffung dieses Wissenschatzes. Durch B. Herder Verlag, Wien I. Wollzeile 33 zu beziehen.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 2.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кре- диту своїм членам рільникам обезпече- ним в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без по- трученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядо- вих, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадницькій почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадницькі К 3.721.268—

Уділи членські К 284.195—

Позички уділені К 3.471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракора	5:50	8:55	1:30	5:45	9:30
Кракора	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Чернівцець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Чернівцець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокаля	7:10	12:40	4:50	—	—
Яворова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (щодня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:10
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракора	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракора	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:00	2:16	8:00	11:10
Чернівцець	6:10	9:35	—	—	10:38
Чернівцець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломні	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокаля	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дні)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і сьв.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личаків до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим дру- ком. — *) Лише в неділі.